ปัจจัยต่อการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคขณะทำการรักษาในโรงพยาบาลกันทรารมย์

มยุรา ผาสุขนิตย์, พ.บ.[1]

บทคัดย่อ

วัณโรคเป็นหนึ่งในสาเหตุสำคัญของการเจ็บป่วยและเสียชีวิตในประเทศไทย ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเสียชีวิตโดยวัณโรค จะช่วยพัฒนาคุณภาพการรักษาวัณโรคและลดอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยได้ในที่สุด การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการเสียชีวิต หาสาเหตของการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยเป็นวัณโรคปอดขณะทำการรักษาในโรงพยาบาลกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ การศึกษาเป็นการศึกษาแบบย้อนหลัง (Retrospective study) โดยเก็บข้อมูลจากเวชระเบียนผู้ป่วยวัณโรคปอดที่มารับการตรวจรักษาในคลินิกวัณโรค โรงพยาบาลกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ.2563 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ.2565 โดยใช้การวิเคราะห์พหุตัวแปร (Multivariate analysis) ที่ช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (95% confidence intervals) และนำค่าความสัมพันธ์ที่ได้มาประเมินหาปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์และปัจจัยทางด้านคลินิกที่มีผลต่อการเสียชีวิตของผู้ป่วยโดยทำการศึกษา ณ คลินิกวัณโรค โรงพยาบาลกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ

ผลการศึกษาพบว่า มีผู้ป่วย 277 รายที่เข้าร่วมการศึกษา เสียชีวิต 62 ราย (ร้อยละ 22.38) ปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญของการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคปอดขณะรับการรักษา คือ ผู้ป่วยสูงอายุ (AOR:10.9, 95%CI:3.1-33.5, p-value =0.001) , ผู้ป่วยเสมหะพบเชื้อ (AOR:2.8, 95%CI:4.0-34.4, p-value=0.001) , มีโรคร่วม (AOR:3.5, 95%CI: 3.8-37.4, p-value=0.001) , การติดเชื้อเอชไอวี (AOR:12.1, 95%CI:4.2-35.8, p-value=0.001) และการที่ผู้ป่วยเกิดภาวะตับอักเสบหลังจากได้รับการรักษาวัณโรค (AOR: 12.8,95%CI:1.9-81.4, p-value= 0.007)

การศึกษานี้สรุปว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตระหว่างการรักษาเกิดจากผู้ป่วยสูงอายุ การมีโรคร่วม ผลตรวจเสมหะพบเชื้อ การติดเชื้อเอชไอวี และการที่ผู้ป่วยเกิดภาวะตับอักเสบหลังจากได้รับการรักษาวัณโรค และการเสียชีวิตของผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยเป็นวัณโรคปอดขณะทำการรักษาเป็นสิ่งที่พบได้บ่อย การคัดกรอง, การวินิจฉัยและการรักษาตั้งแต่แรกเริ่มโดยเฉพาะในกลุ่มผู้ป่วยที่มีอายุมากกว่า 60 ปี และกลุ่มผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อเอชไอวีร่วมสามารถช่วยลดการเสียชีวิตในผู้ป่วยเหล่านี้ได้นอกจากนี้การติดตามอาการไม่พึงประสงค์จากยาวัณโรค เช่น การเกิดภาวะตับอักเสบ ก็เป็นอีกมาตรการหนึ่งที่จะช่วยลดการเสียชีวิตได้เช่นกัน

คำสำคัญ: วัณโรค, การเสียชีวิต

[1]นายแพทย์ชำนาญการ โรงพยาบาลกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ Email: Mayurapht@gmail.com

Factors affecting death of tuberculosis patients while undergoing treatment at Kanthararom Hospital

Mayura Phasuknit, M.D.[1]

Abstract

Tuberculosis (TB) is one of the main causes of morbidity and mortality in Thailand. Information about the predisposing factors associated with death caused by TB would allow improvements in the clinical care of TB patients and save lives. This study was aimed at determining predisposing factors of death in patients with an an-in-hospital diagnosis of pulmonary TB during anti-TB treatment in Kanthararom Hospital, study was a retrospective-observational study using data routinely collected at each follow-up during October 2021, and September 2023, data was analyzed with a multivariate analysis used to calculate the adjusted odds ratio (AOR) and 95% confidence intervals (CI) to estimate the independent effect on all-cause mortality of demographic and clinical characteristics.

The results found that in the sample among 277 registered pulmonary TB patients, there were 62 deaths (22.38%), it's an important risk factor to be death in the patients with pulmonary tuberculosis while receiving treatment are elderly patients (AOR:10.9, 95%CI:3.1-33.5, p-value =0.001), patients with sputum found to be infected (AOR:2.8 , 95%CI:4.0-34.4, p-value=0.001), co-morbidities (AOR:3.5, 95%CI: 3.8-37.4, p-value=0.001), HIV infection (AOR:12.1 , 95%CI:4.2-35.8, p-value=0.001), and that patients developed hepatitis after receiving tuberculosis treatment (AOR: 12.8, 95%CI:1.9-81.4, p-value=0.007).

This study's conclusion is that factors related to the patient's death during treatment include elderly patients, co-morbidities, and sputum test results that found infection. HIV infection and the fact that the patient developed hepatitis after receiving treatment for tuberculosis. and the death of patients diagnosed with pulmonary tuberculosis while undergoing treatment is common. Early screening, diagnosis, and treatment, especially in patients over 60 years of age and in groups of patients with HIV infection, can help reduce death in these patients. In addition, monitoring for adverse reactions from TB drugs, such as the development of hepatitis, It is another measure that will help reduce deaths as well.

KEYWORDS: Death cause by, Tuberculosis

[1]Medical Doctor, professional level, Kantararom Hospital, Si Sa Ket Province Email: Mayurapht@gmail.com